

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 16 lipca 1924 roku

w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych (Dz. U. R. P. № 90, poz. 828).

Art. 1. W punkcie b) art. 5 ustawy z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. № 90, poz. 828) po wyrazach: „przez taką komisję we Lwowie” wstawia się wyrazy: „lub też w czasie od 1 czerwca 1919 r. do 15 czerwca 1922 r. przez Polską Rządową Komisję Egzaminacyjną dla nauczycieli muzyki w Krakowie”, wyrazy: „oraz osoby, które aż do tej chwili” zastępuje się wyrazami: „nadto osoby, które przed 1 stycznia 1923 r.”, zaś po wyrazach: „konserwatorjum warszawskiego dodaje się wyraz: „poznańskiego”, wreszcie wyraz: „odbyły” zastępuje się wyrazami: „odbęda przed końcem grudnia 1924 r.”.

Art. 2. Art. 5 lit. c) nadaje się brzmienie następujące:

„c) osoby, posiadające świadectwa egzaminu nauczycielskiego, wydane przed 11 lipca 1919 r. przez niemieckie naukowe komisje egzaminacyjne („Wissenschaftliche Prüfungskommissionen”), osoby, posiadające świadectwa egzaminu na starszą nauczycielkę („Oberlehrerin”), wydane przed 11 lipca 1919 r. przez królewskie komisje egzaminacyjne w Niemczech („Königliche Prüfungskommissionen”) oraz osoby, posiadające świadectwa, wydane w czasie od 11 lipca 1919 r. do 1 października 1921 r. przez komisję egzaminacyjną na nauczycieli szkół średnich, utworzoną w Poznaniu rozporządzeniem Naczelnej Rady Ludowej”.

Art. 3. Punktowi d) art. 5 tej ustawy nadaje się brzmienie następujące:

„d) osoby, posiadające wydane przed 1 października 1917 r. świadectwa państwowe rosyjskie nauczyciela gimnazjum („ucziteľ gimnazji”), nauczyciela średnich zakładów naukowych („ucziteľ średnich uczebnich zawłedienij”), wyższego domowego nauczyciela („wyższyj domasznij nastawnik”), lub też

świadczenia domowego nauczyciela („domaszni nastawnik” i „domaszni uciciel”), te ostatnie, o ile ich właściciele posiadają studia wyższe.

Za równoznaczne świadectwa nauczyciela gimnazjum („ucziciel gimnazji”) uważa się inne wydane przed 1 października 1917 r. świadectwa rosyjskie, dające prawo do nauczania w szkołach średnich, jak również — dla osób, posiadających dyplomy szkół wyższych — zatwierdzenie przez władze rosyjskie przed 1 października 1917 r., względnie — o ile chodzi o terytorjum Ukrainy — przed 1 stycznia 1919 r., na stanowisku nauczyciela szkół średnich ogólnokształcących (gimnazjum, progimnazjum, szkoła średnia handlowa), stwierdzone odpowiednim dokumentem stanu służby („formularnyj spisok”).

Art. 4. W art. 5 punktach e), f), h), i), j), tej ustawy wyrazy: „przed wejściem w życie niniejszej ustawy” zastępuje się wyrazami: „przed 1 stycznia 1923 r.”, w punkcie zaś g) wyrazy: „do chwili wejścia w życie niniejszej ustawy” zastępuje się wyrazami: „do 1 stycznia 1923 r.”, nadto w punkcie j) wyraz: „odbyły” zastępuje się wyrazami: „odbęda przed końcem grudnia 1924 r.”.

Art. 5. Na końcu art. 5 tej ustawy dodaje się, co następuje:

„1) osoby, posiadające świadectwa, wydane przed końcem lutego 1920 r. przez niemieckie komisje egzaminacyjne, powołane do odbywania egzaminów wydziałowych (po niemiecku Mittelschullehrerprüfung), rektorskich nauczycieli (elki) śpiewu (muzyki), rysunków, gimnastyki, na nauczycielki liceów (po niemiecku Lyzeen, mittlere und höhere Mädchenschulen, höhere Töchterschulen), na nauczycielki języków obcych przy tychże liceach, lub na nauczycielki kobiecych robót ręcznych, oraz osoby, posiadające świadectwa, wydane w czasie od 1 stycznia 1919 r. do 1 stycznia 1923 r. przez komisje egzaminacyjne, powołane przez właściwe władze polskie na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego do odbywania takichże egzaminów, lub uznane przez nie w tym charakterze.

Osoby, wymienione w tym punkcie, posiadają kwalifikacje zawodowe do nauczania jedynie w takim zakresie i w takich typach szkół, w jakich miały prawo otrzymywać posady na podstawie właściwych regulaminów egzaminacyjnych, obowiązujących przed 1 stycznia 1923 r., przyczem o ile chodzi o osoby, które miały prawo nauczania w liceach, kwalifikacje te rozciąga się również na gimnazja wszystkich typów, aż do klasy V włącznie. W wątpliwych wypadkach rozstrzyga Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego”.

Art. 6. W art. 6 tej ustawy wyrazy: „nauczycieli czynnych” zastępuje się wszędzie wyrazem: „nauczycieli”, w punkcie a) tegoż artykułu wyrazy: „przed upływem 1921 r.” zastępuje się wyrazami: „przed upływem 1923 r.” zaś po wyrazach: „30 lat życia”, wstawia się wyrazy: „przed tymże terminem”; w punkcie c) tegoż artykułu wyrazy: „przed upływem 1921 r.” zastępuje się wyrazami: „przed 1 stycznia 1923 r.”, wyrazy: „45 lat życia” zastępuje się wyrazami: „40 lat życia”, po wyrazie: „oraz” wstawia się wyrazy: „przed tymże terminem”, wyraz: „owocną”

zastępuje się wyrazem: „zadawalająca”, na końcu zaś tego artykułu dodaje się, co następuje:

„d) nauczycieli, którzy przed 1 stycznia 1923 r. uzyskali świadectwa ukończenia z egzaminem krajowych lub zagranicznych — conajmniej dwuletnich, zaś gdy idzie o ćwiczenia cielesne conajmniej jednorocznych — kursów lub szkół, dających przygotowanie do nauczania w zakresie szkoły średniej, oraz przed tymże terminem odbyli trzyletnią praktykę szkolną nauczycielską z czego conajmniej dwa lata w szkołach średnich ogólnokształcących lub seminarjach nauczycielskich, w wymiarze przynajmniej 14 godzin tygodniowo, jeśli praktykę tę uzna za zadawalającą, a poziom kursów w odnośnym okresie czasu za dostatecznie wysoki.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może za równoważnik lat brakujących kandydatowi do przewidzianych w punktach a), b), c), norm wieku uznać odpowiednią liczbę lat zadawalającej praktyki nauczycielskiej, odbytej ponad normę tam oznaczoną, w granicach jednak nie większych niż dwa lata dla osób, wymienionych pod a), b), a pięć lat dla osób, wymienionych pod c).

Lata praktyki, odbytej w charakterze kierownika lub nauczyciela Państwowych Kursów Nauczycielskich, Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich lub Państwowego Instytutu Nauczycielskiego zalicza się jako lata praktyki nauczycielskiej w szkole średniej ogólnokształcącej.

W poszczególnych wypadkach Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać za policzalne jako lata praktyki nauczycielskiej w szkole średniej ogólnokształcącej lata praktyki nauczycielskiej, odbytej:

aa) na kursach kształcących nauczycieli lub w innej instytucji nauczającej, a odpowiadającej conajmniej poziomowi seminarjum nauczycielskiego lub szkole średniej ogólnokształcącej;

bb) w szkole średniej zawodowej;

cc) w administracji szkolnej na stanowisku o charakterze pedagogicznym;

dd) w preparandach nauczycielskich lub szkołach ćwiczeń przy seminarjach nauczycielskich, o ile nauczyciel wykaże się ponadto praktyką nauczycielską w seminarjum nauczycielskiem lub szkole średniej ogólnokształcącej, odbytą przed wejściem w życie niniejszej ustawy i uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za wybitną.

Dla osób narodowości polskiej, pochodzących z b. zaboru pruskiego lub z b. zaboru rosyjskiego z wyjątkiem b. Królestwa Kongresowego, które przed wejściem w życie ustawy pracowały w szkolnictwie polskim na tych obszarach, dalej dla repatriantów, oraz dla osób, które, służąc w wojsku w czasie wojny, nie mogły przed tymże terminem odbyć przewidzianej niniejszym artykułem praktyki szkolnej, jako ostateczny termin odbycia tej praktyki oznacza się koniec 1926 r., zaś dla osób, które ukończyły Państwowy Kurs Wychowania Fizycznego przed wydaniem statutu, o którym mowa w art. 5 lit. h) — koniec 1924 r.”.

Art. 7. W art. 7 tej ustawy wyrazy: „przed końcem 1921 r.” zastępuje się dwukrotnie wyrazami: „przed 1 stycznia 1923 r.”, wyrazy: „przed końcem

sierpnia 1921 r." zastępuje się również wyrazami: „przed 1 stycznia 1923 r.”, wyrazy: „przed końcem 1928 r.” wyrazami: „przed końcem roku szkolnego 1928/9”, a po wyrazach: „trzyletnią praktykę nauczycielską” dodaje się wyrazy: „szkolną, z czego co najmniej dwa lata”; na końcu zaś art. 7 tej ustawy dodaje się, co następuje:

„Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może również absolwentom Państwowego Instytutu Nauczycielskiego lub Państwowego Studium Pedagogicznego zaliczyć jako lata praktyki nauczycielskiej w szkole średniej ogólnokształcącej okres studjów, odbytych w tych instytucjach, zaś osobom, wymienionym w ostatnim ustępie art. 6, przewidziany niniejszym artykułem termin odbycia praktyki przed 1 stycznia 1923 r. przedłużyć do końca 1924 r.”.

Art. 8. W art. 8 tej ustawy po wyrazach: „na zasadzie art. 6” dodaje się wyrazy: „lub art. 5 lit. l)”, zaś wyrazy: „w art. 5 lit. j) k)”, zastępuje się wyrazami: „w art. 5 lit. b), j), k)”, a po wyrazach: „które nie posiadają wcale dyplomów nauczycielskich” dodaje się wyrazy: „lub których uznanie za posiadających kwalifikacje uzależnione jest od uznania ich praktyki nauczycielskiej za zadawalającą”, na końcu zaś artykułu dodaje się wyrazy: „przyczem określi przedmiot (przedmioty) nauczania, dla którego (których) ważna jest kwalifikacja”.

Art. 9. W art. 10 tej ustawy wyrazy: „winny w przeciągu roku od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy” zastępuje się wyrazami: „winny przed 1 lipca 1925 r.”, wyrazy: „Osoby, które do powyższego terminu” zastępuje się wyrazami: „Nauczyciele czynni przed wejściem w życie ustawy, którzy przed 1 lipca 1925 r.”; po wyrazach: „artykułami 5, 6 i 8” dodaje się zdanie: „Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może wyjątkowo w ważnych wypadkach załatwić podania, wniesione po powyższym terminie przez osoby, które pragną uzyskać dyplomy na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich na podstawie art. 5 i w myśl art. 8”, zaś drugi ustęp art. 10 zastępuje się ustępem: „Dla osób, o których mowa w ustępie ostatnim art. 6 niniejszej ustawy z wyjątkiem osób, które ukończyły Państwowy Kurs Wychowania Fizycznego, termin wnoszenia podań upływa 31 stycznia 1927 r.”.

Art. 10. W art. 11 tej ustawy po wyrazach: „w klasach niższych szkół średnich ogólnokształcących” dodaje się wyrazy: „lub w klasach aż do V klasy włącznie tychże szkół, albo też w niektórych rodzajach szkół średnich (w gimnazjum, liceum, seminarjum nauczycielskiem i t. d.). Wydając dyplomy na podstawie art. 5 i w myśl art. 8, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może również określić rodzaj szkoły (szkół), dla której (których) ważną jest kwalifikacja”.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego władny jest także uzależnić wydanie dyplomu na podstawie art. 5 lub art. 6 i w myśl art. 8 od stwierdzenia należytego władania w słowie i piśmie językiem polskim w wypadkach, gdy ubiegający

się o dyplom nie ukończył polskiej szkoły średniej ogólnokształcącej, polskiego seminarjum nauczycielskiego, lub polskiej szkoły wyższej”.

Art. 11. W art. 12 tej ustawy wyrazy: „przed wejściem w życie niniejszej ustawy” zastępuje się wyrazami: „przed 1 stycznia 1923 r.”.

Art. 12. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i upoważnia się go do ogłoszenia ponownie całkowitego tekstu ustawy z dn. 26 września 1922 r. wraz ze zmianami, wprowadzonymi niniejszą ustawą.

Art. 13. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów: w. z. *Z. Hübner*

Minister Wyznań Religijnych

Oświecenia Publicznego: *Miklaszewski*

Sprostowanie:

W Dz. U. R. P. № 75, poz. 740 w ustawie z dn. 16 lipca 1924 r. w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 26 września 1922 roku dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych należy sprostować:

1) w tytule ustawy po wyrazie „państwowych” winno być „i prywatnych”,

2) w art. 3 (str. 1122 szpalta 1 wiersz 4) zamiast słowa „świadcstwa” winno być „świadcetwu”,

3) w art. 3 (str. 1122 szpalta 1 wiersz 5) zamiast „gimnazij” winno być „gimnazji”,

4) w art. 5 (str. 1122 szpalta 1 wiersz 30) po wyrazie „rektorskich” winien być umieszczony przecinek i po nim dodany wyraz „na”.